

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

**SYSSELMESTEREN
PÅ SVALBARD**

Vår dato: 20.02.2024 Vår ref: (bes oppgitt ved svar) 23/03993-7 Deres dato: 21.11.2023 Deres ref: 23/4454

Innspill til stortingsmelding om akuttmedisinske tjenester

Det vises til Helse- og omsorgsdepartementets brev av 21. november 2023 vedrørende ovennevnte.

Sysselmesteren har forelagt saken for UNN Longyearbyen sykehus, og i tillegg er saken koordinert opp mot vår Politiavdeling og vår rådgiver innenfor samfunnsikkerhetsmessige spørsmål.

Stortingsmeldingens tema – akuttmedisinske tjenester – er selve kjernen av det vedtatte og etablerte helsetilbud på Svalbard. Det er særlig denne typen 24/7-tjenester UNN Longyearbyen sykehus skal besørge til befolkningen på Svalbard og til de som ellers måtte befinne seg her. I denne beredskapen er også Sysselmesterens redningshelikoptre en sentral ressurs. Samtidig er det og noen viktige forskjeller i måten det nevnte helsetilbudet – og det som UNN Longyearbyen sykehus ellers tilbyr – er organisert på og driftes etter sammenlignet med landet for øvrig. Disse forhold må derfor også hensyntas både i beskrivelser og konklusjoner.

Slik Sysselmesteren ser det er det både riktig og nødvendig at bl.a. det ovennevnte inngår som et eget punkt eller tema i den skisserte stortingsmelding. Helsetilbudet og det tilhørende system på Svalbard, er også kort beskrevet i Meld. St. 32 (2015-2016) Svalbard punkt 6.3.3.

Mer konkret til det innledende arbeidet med stortingsmeldingen vil Sysselmesteren særskilt få fremheve – og vi ser også grunn for å påpeke – den helt sentrale og viktige funksjon en operativ og tilstrekkelig ambulansedyberedskap utgjør for Svalbard-samfunnet i særlig den akuttmedisinske sammenheng. Som innspill til det arbeid som skal igangsettes viser vi derfor til vedlagte brev av 18. januar i år til bl.a. Statsforvalteren i Troms og Finnmark og hvor dette er nærmere beskrevet.

Med hilsen

Katharina Rise
assisterende sysselmester
e.f.

Henrik Rotneberg
juridisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Postadresse:
Postboks 633
9171 LONGYEARBYEN

Besøksadresse:
Vei 309-6
9170 LONGYEARBYEN

Telefon:
79 02 43 00

E-post og internett:
firmapost@sysselmesteren.no
www.sysselmesteren.no

Kopimottakere:

Justis- og beredskapsdepartementet

Vedlegg:

~ 22_01326-9 Oppfølging av ambulanseflyberedskapen på Svalbard 372216_10_1

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

**SYSSELMESTEREN
PÅ SVALBARD**

Vår dato: 18.01.2024
Vår ref: (bes oppgitt ved svar) 22/01326-9

Oppfølging av ambulansflyberedskapen på Svalbard

Syssemesteren viser til vårt brev til Statsforvalteren i Troms og Finnmark ved fylkeslegen datert 18. mars 2022. Brevet gjelder vår bekymring for tilgang til ambulansfly på Svalbard. For ordens skyld viser vi igjen til at ambulansflyberedskap på Svalbard ble løftet som tema i 2016, blant annet per brev datert 2. november fra daværende sysselmann Kjerstin Askholt til Helse Nord HF.

Vi er stadig sterkt bekymret for ambulansflyberedskapen på Svalbard. Nå foreligger det både nye erfaringer fra uønskede hendelser og nye vurderinger på området, blant annet i en risiko- og sårbarhetsanalyse som Syssemesteren nylig har utarbeidet. Dessuten har Statens helsetilsyn ferdigstilt sin endelige tilsynsrapport etter den alvorlige hendelsen i februar 2022, hvor det tok åtte timer fra det ble anmodet om ambulansfly til det var på plass i Longyearbyen.

Syssemesteren har jamfør det ovennevnte utarbeidet risiko- og sårbarhetsanalyser for øygruppen i tråd med instruks for statsforvalteren og Syssemesteren på Svalbard sitt arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering. Ambulansflyberedskap er et av temaene som er behandlet i den nyeste analysen, hvor resultatet har vist at risiko- og sårbarhetsnivået er for høyt. Vurderingen er basert på kapasitets- og tilgjengelighetsbegrensningene til ambulansflyene, erfaringene fra uønskede hendelser og de mulige konsekvensene et bortfall kan gi. Her viser vi også til tilsynsrapporten fra Statens helsetilsyn, hvor det går frem at ambulansflykjeden opererer med for høy risiko for svikt.

Til slutt viser vi til den uønskede hendelsen som oppstod mandag 8. januar 2024, hvor den ordinære ambulansflyberedskapen på Svalbard falt bort. Værsituasjonen var slik at propellflyene ikke kunne fly til Longyearbyen. Vi ble informert om at jettflyet i Tromsø og jettflyet i Oslo var satt på bakken på grunn av tekniske feil. Senere fikk vi informasjon om at jettflyet i Oslo var ute av drift i en måned på grunn av en planlagt service. Jettflyet var etter det opplyste erstattet med et propellfly.

Syssemesteren er klar over begrensningene til propellflyene og at værforhold, tekniske feil og andre utilsiktede forhold kan medføre bortfall. Vi stiller oss imidlertid kritisk til at det ved planlagt og langvarig service på jettfly ikke settes inn en tilsvarende kapasitet umiddelbart for å opprettholde beredskapen.

Longyearbyen sykehus anmodet om ambulansefly mandag 8. januar. Det var ingen aktuelle kapasiteter for dette konkrete formålet, slik at oppdraget kunne ikke gjennomføres. Luftambulansetjenesten HF satt inn et jetfly fra en dansk operatør tirsdag 9. januar, spesielt for å styrke beredskapen på Svalbard. Oppdraget i Longyearbyen ble gjennomført med det danske jetflyet denne dagen.

Det danske jetflyet gjennomførte også oppdrag i andre land i perioden som bortfallet pågikk. Sysselmesteren oppfatter dette som en svak ordning i beredskapsøyemed, ettersom jetflyet i realiteten ikke var tilgjengelig for oppdrag på Svalbard i store deler av perioden.

Den ordinære ambulanseflyberedskapen ble gjenopprettet mandag formiddag 15. januar 2024. Jetflyet i Tromsø ble imidlertid satt på bakken igjen 17. januar, som nok en gang viser den høye sårbarheten som ligger i ambulanseflyberedskapen på Svalbard.

Slik vi ser det viser den ovennevnte hendelsen fremfor alt at tilgang på jetfly er helt avgjørende for å opprettholde en reell, pålitelig og effektiv ambulanseflyberedskap på Svalbard.

Sysselmesteren ber om et svar på det ovennevnte brevet av 18. mars 2022, dog slik at det også ses i lys av forholdene som vi har opplyst om i dette brevet. Fra vår side vil vi holde overordnede myndigheter orientert om sakens gang. Vi vil påse at innspill om ambulanseflyberedskap på Svalbard blir ivaretatt i sentrale pågående og kommende utredninger og meldinger.

Med hilsen

Lars Fause
sysselmester

Stig Morten Tengesdal
seniorrådgiver samfunnsikkerhet og
beredskap

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Mottakere:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Anne Grethe Olsen

Kopimottakere:

Justis- og beredskapsdepartementet
Universitetssykehuset Nord-Norge HF

